

EUROPOS KOMISIJOS ATSAKYMAI

Į EUROPOS AUDITO RŪMŲ ATSTABAS
SPECIALIOJOJE ATASKAITOJE

Išorės konsultantai Europos Komisijoje.

Reformos galimybės

Turinys

I. BENDRASIS KOMISIJOS ATSAKYMŲ ĮVADAS.....	2
II. KOMISIJOS ATSAKYMAI Į AUDITO RŪMŲ REKOMENDACIJAS.....	2
1 rekomendacija. Papildyti esamą sistemą, kuria reglamentuojamas naudojimasis išorės konsultantų paslaugomis.....	2
2 rekomendacija. Gerinti rizikų, kylančių dėl naudojimosi išorės konsultantų paslaugomis, stebėseną ir mažinimą.....	3
3 rekomendacija. Geriau pasinaudoti išorės konsultantų paslaugų rezultatais.....	4
4 rekomendacija. Patobulinti ataskaitų apie naudojimąsi išorės konsultantų paslaugomis teikimą.....	5

Šiame dokumente pateikiami Europos Komisijos atsakymai į Europos Audito Rūmų pastabas specialiojoje ataskaitoje pagal [Finansinio reglamento 259 straipsnį](#), kurie turi būti paskelbti kartu su specialiaja ataskaita.

I. BENDRASIS KOMISIJOS ATSAKYMŲ ĮVADAS

Komisija perka išorės konsultavimo paslaugas, siekdama įgyti specialios kompetencijos ir žinių, papildančių vidaus praktinę patirtį. Sprendimą pasinaudoti konsultavimo paslaugomis priima Komisijos padalinių vadovai, remdamiesi savo poreikiais ir rizikos bei turimų išteklių įvertinimu. Tai padeda užtikrinti veiksmingą išteklių naudojimą, atsižvelgiant į didėjančius Komisijos poreikius ir griežtus biudžeto suvaržymus.

Nors išorės konsultavimo paslaugos gali suteikti Komisijai svarbią techninę pagalbą, ji išlieka visiškai atsakinga už savo užduočių vykdymą, įskaitant politikos formavimą, kaip apibrėžta Sutartyse. Konsultantai, kaip išorės ištekliai, nėra įtraukti į Komisijos vidaus personalo politiką ir nėra pagrindinės darbo jėgos pakaitalas.

Komisijos naudojimuisi išorės konsultavimo paslaugomis taikomas taisyklių, kurių, kaip teigiama ataskaitoje¹, Komisijos tarnybos laikosi pagal Komisijos decentralizuotą finansinės atskaitomybės modelį, rinkinys. Nors Komisija mano, kad audito išvados nesudaro pagrindo iš esmės reformuoti naudojamą išorės konsultavimo paslaugomis, ji palankiai vertina Audito Rūmų ataskaitą ir joje išdėstytas išvadas, siekdama toliau stiprinti esamą sistemą.

Komisija pritaria visoms rekomendacijoms.

II. KOMISIJOS ATSAKYMAI Į AUDITO RŪMŲ REKOMENDACIJAS

1 rekomendacija. Papildyti esamą sistemą, kuria reglamentuojamas naudojimasis išorės konsultantų paslaugomis

(Audito Rūmų tikslinė įgyvendinimo data: 2023 m. gruodžio mėn.)

Komisija pritaria šiai rekomendacijai:

- a) apibrėžti įvairias paramos, kurią gali teikti išorės konsultantai, formas;**
- b) įtraukti gaires, kaip atlikti poreikių vertinimą, įskaitant metodus, taikomus vertinant poreikį pavesti darbą išorės paslaugų teikėjams, užuot pasitelkus vidaus darbuotojus;**
- c) nustatyti kriterijus, taikytinus tai veiklai ir procesams, kurie turėtų likti Komisijoje ir neturėtų būti užsakomi iš išorės paslaugų teikėjų.**

Siekdama įgyvendinti rekomendaciją, Komisija parengs specialias gaires. Komisija tai padarys remdamasi plačiu šiuo metu galiojančių taisyklių ir gairių rinkiniu. Jis apima finansų reglamente ir viešųjų pirkimų taisyklėse numatytą teisinę sistemą, geresnio reglamentavimo sistemą dėl išorės

¹ Žr. Audito Rūmų 35 pastabą.

konsultacijų naudojimo vertinimams ir tyrimams gairių, bendras gaires dėl išorės paslaugų teikėjų, dirbančių Komisijos patalpose, ir finansinių ataskaitų teikimo sistemą (ABAC).

Įgyvendindama šią rekomendaciją, Komisija užtikrins optimalų išteklių valdymą ir pusiausvyrą tarp būtinybės sumažinti Audito Rūmų nustatytą riziką² ir poreikio užtikrinti pakankamai lanksčią galimybę gauti konsultavimo paslaugas. Taip turėtų būti sudarytos sąlygos Komisijai įgyvendinti savo tikslus ir politikos prioritetus, visada laikantis patikimo finansų valdymo principo. Komisija palankiai vertina tai, kad buvo nurodyta Komisijos tarnybų įgyvendinta ir audito ataskaitoje paminėta geroji praktika³, pavyzdžiui, kalbant apie geresnio reglamentavimo gairėse ir priemonių rinkinyje pateiktas rekomendacijas, kaip planuoti ir pagrįsti naudojamą išorės konsultantų paslaugomis vertinimams atlikti, ir juos naudoti kaip lyginamuosius indeksus.

2 rekomendacija. Gerinti rizikų, kylančių dėl naudojimosi išorės konsultantų paslaugomis, stebėseną ir mažinimą

(Audito Rūmų tikslinė įgyvendinimo data: 2023 m. gruodžio mėn.)

Komisija pritaria šiai rekomendacijai:

a) periodiškai analizuoti koncentracijos ir pernelyg didelės priklausomybės rizikas generalinių direktoratų ir Komisijos lygmeniu

Kaip ataskaitoje nurodė Audito Rūmai⁴, tam tikrų rūšių bendra rizika, susijusi su išorės konsultavimo paslaugomis, gali būti nematoma atskirų generalinių direktoratų lygmeniu. Tokią riziką periodiškai analizuos centrinės tarnybos, remdamosi informacija, gauta iš generalinių direktoratų rizikos vertinimo proceso metu, taip pat bet kuriais kitais informacijos šaltiniais, įskaitant išsamius ir tikslus Finansinio skaidrumo sistemos duomenis (taip pat žr. Komisijos atsakymą į 4 rekomendaciją). Prireikus tarnyboms bus teikiamos papildomos gairės.

b) aiškiau apibrėžti taikomus procesus, susijusius su konkurenciniais pranašumais, kuriuos įgyja ilgalaikę ES patirtį turintys išorės paslaugų teikėjai

Remiantis Finansiniu reglamentu, bendros viešųjų pirkimų taisyklės taikomos bet kokio tipo viešųjų pirkimų sutartims, įskaitant su konsultavimo paslaugomis susijusias sutartis. Komisija toliau tikslins taikomus procesus.

c) papildyti gaires dėl interesų konfliktų vengimo įtraukiant dar neaptartas rizikas

Komisija toliau griežtins ir tikslins taisykles, susijusias su profesinių interesų konfliktų vengimu, kurdamą tolesnes vidaus gaires, papildydama jau esančias viešųjų pirkimų vadove. Be to, tiksliniame Finansinio reglamento pakeitime Komisija pasiūlė papildomų reikalavimų ir įpareigojimų, kuriais būtų sustiprintos esamos Finansinio reglamento nuostatos dėl profesinių interesų konfliktų.

d) užtikrinti, kad generaliniai direktoratai nustatytų kritines rizikas ir apie jas praneštų ir kad apie šias rizikas būtų informuojama organizacinio valdymo taryba, kad ji galėtų koordinuoti ir konsultuoti, kaip vertinti ir valdyti tokias rizikas

Komisija taiko nusistovėjusį rizikos vertinimo procesą, pagal kurį kiekvienas generalinis direktoratas reguliariai vertina savo veiklai kylančią riziką ir apie kritinę riziką praneša bendroms tarnyboms. Į šią kritinę riziką buvo ir toliau bus atkreiptas organizacinio valdymo tarybos dėmesys. Prireikus

² Žr. Audito Rūmų 37–54 pastabas.

³ Žr. Audito Rūmų 28 pastabą.

⁴ Žr. Audito Rūmų 56 pastabą.

tarnyboms bus teikiamos papildomos rekomendacijos klausimais, susijusiais su naudojimosi išorės konsultavimo paslaugomis.

3 rekomendacija. Geriau pasinaudoti išorės konsultantų paslaugų rezultatais

(Audito Rūmų tikslinė įgyvendinimo data: 2023 m. gruodžio mėn.)

Komisija pritaria šiai rekomendacijai.

Komisija palankiai vertina Audito Rūmų pateiktą teigiamą įvertinimą, susijusį su geresnio reglamentavimo sistema, kuria pateikiamos naudojimosi išorės konsultavimo paslaugomis ir jų rezultatų sklaidos rekomendacijos ir taip prisidedama prie sprendimų priėmimo⁵. Ji toliau analizuos, kaip optimizuoti dalijimąsi informacija apie įgytą patirtį, susijusią su visa perkamų konsultavimo paslaugų apimtimi, Komisijos viduje, kad būtų galima kuo geriau panaudoti įsigytas paslaugas ir surinktą informaciją iš Komisijos bendros perspektyvos.

a) atlikti sistemingus vertinimus po paslaugų suteikimo, kad būtų galima įgyti patirties

Prieš galutinį mokėjimą rangovui, Komisija atlieka įvertinimus suteikus paslaugas. Tai reiškia, kad užduotys ir (arba) rezultatai turi būti peržiūrėti ir patvirtinti pagal sutarties sąlygas. Jeigu užduotys ir (arba) rezultatai neatitinka sutarties reikalavimų, organizuojama prieštaravimo procedūra, siekiant pritaikyti sutartyje numatytas baudas. Tai gali būti susiję su kainos sumažinimu dėl prastos kokybės arba su nuostolių dėl pavėluoto paslaugų suteikimo atlyginimu. Be to, jei nustatoma rizika Sąjungos finansiniams interesams, remiantis tokiais pažeidimais, kaip, be kita ko, rimtas profesinis nusižengimas, pažeidimas, kaip apibrėžta Tarybos reglamento (EB, Euratomas) Nr. 2988/95 1 straipsnio 2 dalyje, sukčiavimas, korupcija ar reikšmingi sutarties vykdymo trūkumai, dėl kurių ji nutraukiama anksčiau laiko arba taikomos sutartyje numatytos baudos, rangovas gali būti įregistruotas ankstyvo nustatymo ir draudimo dalyvauti procedūroje duomenų bazėje. Ši informacija prieinama visų Komisijos padalinių leidimus išduodantiems pareigūnams.

Be to, Komisija labiau patikslins, kad generaliniai direktoratai turi atlikti įgytos patirties vertinimus, kai yra sudaromos sutartys.

b) atlikti sistemingą analizę, ar reikia perduoti konsultantų žinias Komisijos darbuotojams

Komisija pritaria šiai rekomendacijai. Konsultantai turi perduoti žinias Komisijos darbuotojams arba kitiems konsultantams, kurie vykdo konkrečią užduotį, kad būtų galima stebėti sutarties vykdymą ir perdavimą. Todėl Komisija labiau patikslins, kad generaliniai direktoratai turi analizuoti poreikį perduoti žinias sudarant sutartis. Be to, Komisija išnagrinės, ar į sutarčių modelius būtų galima įtraukti neprivalomą sutarties sąlygą.

c) imtis priemonių bendru lygmeniu, kad būtų skleidžiama įgyta patirtis ir rezultatai, bei nustatyti gerąją išorės konsultantų užduočių atlikimo praktiką

Komisija pritaria šiai rekomendacijai. Ji išnagrinės, kaip toliau palengvinti dalijimąsi įgyta patirtimi ir rezultatais bei jų sklaidą ir gerosios praktikos, susijusios su naudojimosi konsultavimo paslaugomis atitinkamuose Komisijos vidaus tinkluose, nustatymą, deramai atsižvelgiant į taikomus konfidencialumo ir duomenų apsaugos reikalavimus.

⁵ Žr. Audito Rūmų 66 ir 71 pastabas.

4 rekomendacija. Patobulinti ataskaitų apie naudojamą išorės konsultantų paslaugomis teikimą

(Audito Rūmų tikslinė įgyvendinimo data: 2023 m. gruodžio mėn.)

Komisija pritaria šiai rekomendacijai.

Komisija pritaria Audito Rūmų nuomonei, kad duomenų apie konsultavimo paslaugas kokybę galima toliau gerinti. Ji jau ėmėsi veiksmų, kad tai padarytų, nustatydamą konkrečias duomenų kokybės taisykles, pagal kurias Komisijos padaliniai Komisijos finansinės informacijos sistemose registruoja duomenis apie konsultavimo paslaugas (įskaitant teisingą paslaugos porūšio nurodymą, taigi ir tyrimą, vertinimą ir t. t). Konsultacijų duomenys, įskaitant įsigytų konsultavimo paslaugų apimtį ir rūšis, dabar gali būti skelbiami tik tuo atveju, jei laikomasi minėtų kokybės reikalavimų.

Po tokių kokybės patikrinimų Komisija ir toliau teiks ataskaitas per Finansinio skaidrumo sistemą (FTS) – plačiai visuomenei atvirą ir kasmet atnaujinamą interneto portalą⁶. Pavyzdžiui, 2021 m. sutartys bus prieinamos iki 2022 m. birželio mėn. pabaigos, laikantis Finansinio reglamento 38 straipsnyje nustatytų ataskaitų teikimo reikalavimų.

Komisija apsvaustys, kaip reguliariai teikti ataskaitas apie informaciją, kuri bus prieinama FTS, ir prireikus apsvaustys papildomų ataskaitų poreikį.

⁶ Nuoroda į FTS: <https://ec.europa.eu/budget/financial-transparency-system/index.html>